

ผลงานลำดับที่ 1

เรื่อง

การศึกษาผลสำเร็จของการดำเนินการแผนอัตรากำลัง 3 ปี
ของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานเพื่อปรับปรุงแนวทาง
การดำเนินการในอนาคตให้สอดคล้องกับการปฏิรูประบบราชการ

โดย

นายสุนทร สืบสหการ

ผู้ขอประเมินในตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านนโยบายและแผน
(แรงงานและสวัสดิการสังคม)

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 9 ชช
ตำแหน่งเลขที่ 11

กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

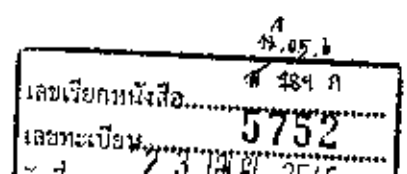
คำนำ

ปัจจุบันภาคราชการได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบบริหารราชการให้ เป็นส่วนราชการที่ทันสมัย เล็ก กะทัดรัด โดยรัฐได้กำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อดำเนินการ หลายนโยบาย เช่น มาตรการปรับภาคราชการในสภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ โดยให้ส่วนราชการ ปรับบทบาท ภารกิจ กำหนดวิสัยทัศน์ และพันธกิจของส่วนราชการให้ชัดเจน เพื่อให้ บริการประชาชนกลุ่มเป้าหมาย มีการกำหนดแผนการปฏิรูประบบราชการอย่างชัดเจน และเป็นรูปธรรม ทั้งการปฏิรูปลำดับราชการ การประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการ และส่วนราชการ การใช้จ่ายงบประมาณ ฯลฯ ซึ่งกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานเป็นอีก ส่วนราชการหนึ่งที่ต้องปรับปรุงบทบาท ภารกิจให้สอดคล้องกับมาตรการและแผนปฏิรูป ระบบราชการดังกล่าว

การจัดทำเอกสารฉบับนี้ผู้เขียนในฐานะ ที่เป็นผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสำเร็จของการดำเนินการตามแผนอัตรากำลัง 3 ปี ของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ซึ่งแผนดังกล่าวได้ปรับบทบาท ภารกิจ โครงสร้าง มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 เรื่อยมาจนถึงปัจจุบันว่าการดำเนินการดังกล่าวมีผลสำเร็จเพียงใด มีแนวทางการปรับปรุงอย่างไร เพื่อให้เหมาะสมสอดคล้องกับแผนการปฏิรูประบบราชการ และการให้บริการประชาชนกลุ่มเป้าหมาย และในฐานะผู้ตรวจราชการกรมจะได้นำ แนวทางดังกล่าวไปใช้ในการให้คำปรึกษา แนะนำหน่วยงานที่ต้องไปตรวจเยี่ยมเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานต่อไป

นายสุนทร สืบสนหากร

กันยายน 2542

บทคัดย่อ

การศึกษาผลสำเร็จของการดำเนินการตามแผนอัตรากำลัง 3 ปี ของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เพื่อปรับปรุงแนวทางการดำเนินการในอนาคตให้สอดคล้องกับการปฏิรูประบบราชการ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลสำเร็จของการดำเนินการตามแผนอัตรากำลัง 3 ปี และเพื่อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงราชการบริหารส่วนภูมิภาคของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานให้สอดคล้องกับมาตรการและแผนการปฏิรูประบบราชการ การประเมินผลสำเร็จใช้วิธีการสอบถามความคิดเห็นจากหัวหน้าส่วนราชการระดับกอง รวมทั้งสิ้น 109 คน หรือร้อยละ 7.3 ของข้าราชการทั้งหมด ทั้งนี้มีผู้ตอบแบบสอบถามกลับมาทั้งหมด 81 คน หรือร้อยละ 74.31 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

ผลการศึกษาพบว่า แผนอัตรากำลัง 3 ปี (พ.ศ. 2539 - 2542) ซึ่งใช้อยู่ในปัจจุบันมีความเหมาะสมกับบทบาท ภารกิจของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานดีแล้ว แต่เนื่องจากเกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ เมื่อปี 2540 อันเป็นเหตุให้นายจ้าง และลูกจ้างในสถานประกอบการหรือผู้ใช้แรงงาน ซึ่งเป็นประชาชนกลุ่มเป้าหมายในการให้บริการของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง ประกอบกับการประกาศใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ทำให้บทบาท ภารกิจที่กำหนดไว้ตามแผน 3 ปี ต้องปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสถานการณ์จึงทำให้การปฏิบัติงานมีปัญหาอยู่บ้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาการขาดแคลนอัตรากำลังที่จะให้บริการต่อประชาชน ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมักจะไม่เห็นด้วยในเรื่องของอัตรากำลังหรือกรอบอัตรากำลังที่ไม่เหมาะสมในทุกคำถาม เช่น คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเรื่องความชัดเจนและความเหมาะสมกับภารกิจของการแบ่งส่วนราชการ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับอัตรากำลังในระดับปฏิบัติที่ยังไม่เพียงพอ คำถามเกี่ยวกับความชัดเจนและความสะดวกต่อการปฏิบัติหน้าที่ของการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของฝ่ายต่าง ๆ ภายในหน่วยงาน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยเนื่องจากอัตรากำลังยังไม่เหมาะสมกับปริมาณงานที่เพิ่มขึ้นมาก ฯลฯ อย่างไรก็ตามเนื่องจากมาตรการปรับภาคราชการในสภาวะวิกฤตเศรษฐกิจที่ไม่ให้เพิ่มอัตรากำลัง และอัตรากำลังที่เกษียณให้

ยุบเลิก สำหรับส่วนราชการที่มีข้าราชการ 1,000 คน ขึ้นไปนั้น ทำให้กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานต้องปรับบทบาท ภารกิจให้สอดคล้องกับอัตรากำลังที่มีจำกัดโดยบทบาทภารกิจของราชการในส่วนภูมิภาค ที่เป็นหน่วยงานปฏิบัติควรปรับบทบาทต่าง ๆ เช่น ให้กำหนดภารกิจหลักไว้ 3 ด้านเหมือนเดิม คือ ด้านคุ้มครองแรงงาน ด้านความปลอดภัยในการทำงาน และด้านแรงงานสัมพันธ์และสวัสดิการแรงงาน ฝ่ายโณงงานที่ไม่ใช้ภารกิจหลักให้ภาคเอกชน หรือหน่วยงานท้องถิ่น ในภารกิจฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้ผู้ใช้งาน และการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจในสิทธิหน้าที่ตามกฎหมาย ปรับกระบวนการทำงานเพื่อให้บริการต่อกลุ่มเป้าหมายอย่างทั่วถึงด้วยการทำงานเป็นทีมโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การตรวจแรงงาน กำหนดแผนการปฏิบัติงานให้ชัดเจนและกำหนดเป้าหมาย ผลผลิต ผลลัพธ์ และตัวชี้วัดผลสำเร็จของงานให้ชัดเจน

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
บทคัดย่อ.....	(1)
สารบัญ.....	(3)
สารบัญตาราง.....	(5)
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและสภาพปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	2
วิธีการศึกษา.....	3
ข้อจำกัดในการศึกษา.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
บทที่ 2 นโยบายแห่งรัฐกับการปฏิรูประบบราชการ.....	5
แนวคิดในการปฏิรูประบบราชการไทย.....	5
นโยบายและมาตรการของรัฐในการปฏิรูประบบราชการ.....	7
การปรับเปลี่ยนบทบาท ภารกิจและวิธีบริหารงานภาครัฐ.....	10
บทที่ 3 การปรับปรุงส่วนราชการของกรมสวัสดิการและ	
คุ้มครองแรงงาน.....	22
ความเป็นมาของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน.....	22
แนวทางในการจัดทำแผนอัตรากำลัง 3 ปี.....	25
โครงสร้างหน่วยงาน อำนวยการหน้าที่ ความรับผิดชอบ.....	27
บทที่ 4 ผลการศึกษาความสำเร็จของแผนอัตรากำลัง 3 ปี.....	46
สภาพปัญหาและข้อเท็จจริงในการดำเนินการตาม	
แผนอัตรากำลัง 3 ปี.....	46
แนวทางการศึกษาเพื่อประเมินผล.....	47
ผลการศึกษา.....	48

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ..... 60

ภาคผนวก

โครงการจัดทำแผนอัตรากำลัง 3 ปี

แบบสอบถามการประเมินผลแผนอัตรากำลัง 3 ปี

รายละเอียดสำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด

บรรณานุกรม

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความชัดเจนและความเหมาะสม กับภารกิจของส่วนราชการ ตามแผนอัตรากำล้าง 3 ปี	48
ตารางที่ 2 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความชัดเจนและความสะดวกต่อ การปฏิบัติหน้าที่ในการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของ ฝ่ายต่าง ๆ ตามแผนอัตรากำล้าง 3 ปี	50
ตารางที่ 3 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความคล่องตัวในการทำงานและ การทำงานอย่างเป็นระบบ ตามแผนอัตรากำล้าง 3 ปี	51
ตารางที่ 4 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของอัตรากำล้างต่อ การปฏิบัติงาน ตามแผนอัตรากำล้าง 3 ปี	53
ตารางที่ 5 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของการกำหนด ระดับตำแหน่ง ตามแผนอัตรากำล้าง 3 ปี	54
ตารางที่ 6 แสดงความคิดเห็นต่อการมอบหมายบุคลากรให้ปฏิบัติหน้าที่ ตรงตามตำแหน่งที่ได้รับการแต่งตั้ง ตามแผนอัตรากำล้าง 3 ปี	55